

שחקן דתי בליגה הבכירה

שני שחקנים יהודיים עשו היסטוריה כשעלו לליגת הבייסבול הבכירה של ארצות הברית, ואמריקה כולה נחשפה לשמירת השבת שלהם.

בשבועות האחרונים נעשתה היסטוריה בעולם הספורט בארה"ב: לראשונה נבחר יהודי דתי בדראפט של ה-BLM ליגת הבייסבול הבכירה של ארצות הברית.

ג'ייקוב שטיינמץ נבחר על ידי אריזונה-דיימונסבאקס, ולמעשה הוא היהודי האורתודוקסי הראשון שנבחר אי פעם לאחת מארבעת הליגות הבכירות בארה"ב.

שטיינמץ גדל בלונג איילנד כילד שומר שבת ואוכל כשר, והוא נוהג לצעוד רגלית למשחקים, מרחק שיכול להיות לפעמים באורך כמה מיילים, אבל הוא משחק בשבת.

יממה לאחריו נבחר שחקן אורתודוקסי נוסף לליגת הבייסבול הלאומית של ארה"ב. הפעם זה היה אלי קליגמן מלאס ווגאס, והוא, אומרים המבינים, שחקן יותר טוב משטיינמץ ויש לו את היכולת להגיש ביד ימין וביד שמאל. בנוסף לכך והוא העיקר, בשבת הוא נמנע לחלוטין מלשחק.

בראיון לניו-יורק טיימס הוא אמר: "שבת היום לה', השבת שייכת לקב"ה. הם יודעים שאני לא משחק בשבת וזה לא ישתנה".

זה מזכיר את שחקן הבייסבול היהודי המפורסם ביותר סנדי קופאקס. בשנת 1965 התקיים משחק בליל יום כיפור והוא הודיע שביום כיפור הוא לא משחק. בזכות אותה החלטה הוא זכה לתהילת עולם.

כמה ימים לפני המשחק ביקר אותו שליח חב"ד, הרב משה פלר, בחדרו במלון והביא איתו תפילין. פלר סיפר לו שהייתה לו דילמה איזה תפילין להביא לו. כידוע, תפילין מניחים על הראש ועל היד, כמו שנאמר בפרשתנו בפרשה הראשונה

של שמע: "וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך" (ואתחנן ו, ח) ☞ צריך להניח תפילין על היד ועל הראש, אבל לא כתוב במפורש על איזו יד.

למזלנו, מצות תפילין כבר כתובה בחומש שמות. בסיומה של פרשת בא נאמר "והיה לאות על ידכה" ואומר רש"י: "יד שמאל לפיכך ידכה מלא ☞ לדרוש בה יד שהיא כהה" (בא יג, ט). בפרשת בא המילה ידך כתובה בכתוב מלא "ידכה" ממנה לומדים חכמים שהכוונה ל"יד כהה", היד החלשה שבאדם, שזוהי יד שמאל ולכן מניחים תפילין על יד שמאל.

אבל מה קורה כשאדם הוא 'שמאלי', דהיינו, שיד שמאל שלו היא חזקה יותר כמו יד ימין של כל אדם. כל אדם כותב ביד ימין, ואילו הוא כותב ביד שמאל וכו'. אותו אדם יצטרך להניח תפילין על יד ימין שהיא היד החלשה שלו.

פלר שבא לבקר את סנדי קופאקס אמר לו, שהוא הסתפק איזה תפילין להביא לו ☞ תפילין של ימני או של שמאלי, כי מצד אחד הוא חובט בכדור ביד ימין אבל הוא מגיש את הכדור ביד שמאל, ולכן לא היה ברור לו מה היא היד החלשה יותר.

בסוף פלר החליט, שאם הוא מגיש ביד שמאל כנראה שזוהי היד החזקה שלו, ולכן הוא הביא לו תפילין של שמאלי, שאותם מניחים על יד ימין. סאנדי קופאקס סיפר לפלר שגם בראש השנה הוא לא משחק והודה לו על המחווה, אבל למעשה הוא לא הניח את התפילין.

דוגמא חיה מסאנדי קופאקס

שבועיים לאחר מכן, בחג שמחת-תורה דיבר הרבי בהתוועדות על ענין של חינוך ילדים ואמר שהחינוך הכי טוב הוא על ידי דוגמא חיה. כשהילד רואה את ההתנהגות של המבוגרים, אמר הרבי, הוא לומד מהם מה חשוב בחיים.

ואז הרבי הביא כדוגמא את אותו שחקן שהחליט לא לשחק ביום כיפור, הרבי הוסיף וסיפר שהביאו לו תפילין במתנה אבל הוא לא רצה להניח ולפועל היה לו משחק באותו יום והוא הפסיד, אבל לאחר מכן הוא ניצח באליפות, מה שנקרא "ווארלד סיריס". הרבי אמר שהתפילין נמצאים אצלו על השולחן, ובסופו של דבר לא ידח ממנו נדח והוא יזכה להניח תפילין (תו"מ חלק מ"ה עמ' 146). (יהיה מעניין לדעת בקשר לקליגמן שמגיש בשני הידיים על איזה יד הוא מניח תפילין)

גם את העניין הזה של דוגמא חיה אנו רואים אצל שני השחקנים דנן. אחד מהם סיפר שהוא משחק בשבת כי הוריו מסכימים עם זה.

מאידך, אביו של השחקן שלא משחק בשבת התקרב ליהדות על ידי חב"ד. הבן אומר שאביו אף פעם לא לחץ עליו בענייני יהדות, אבל מהדוגמא החיה שראה אצל האב, ששמירת תורה ומצוות חשובה לו, הדבר הזה השפיע על הבן שיהיה לו את התוקף לא לשחק בשבת.

כיצד זוכרים את שבת?

השבוע בפרשתנו, בנוסף לפרשה ראשונה של שמע אנו קוראים את עשרת הדברות בפעם השנייה. בחומש שמות בפרשת יתרו נאמרים עשרת הדברות לראשונה ובפרשתנו משה חוזר עליהם. הם אמנם אותם דברות, אבל כשמשווים את הטקסט מגלים שישנם כמה שינויים.

השינוי המפורסם ביותר הוא בדיברה של שבת. בחומש שמות נאמר: "זכור את יום השבת לקדשו" (יתרו כ, ח) ואילו בפרשתנו נאמר "שמור את יום השבת לקדשו" (ואתחנן ה, יב). מהו ההבדל בין שניהם?

"שמור" הכוונה לשמור שבטעות חלילה לא נעשה דבר שאסור לעשות בשבת, אלו מצות 'לא תעשה' של שבת. מה-שאיין-כן "זכור" זוהי קריאה לעשיה $\square$ מה כן עלינו לעשות כדי לזכור את השבת, רש"י מפרש "תנו לב לזכור תמיד את יום השבת שאם נזדמן לך חפץ יפה תהא מזמינו לשבת" (יתרו כ, ח).

רש"י מסביר כאן שהכוונה היא שבמשך כל ימי השבוע צריך לזכור את שבת. במשך כל השבוע צריכה להיות הכנה לשבת, לדוגמה: כשאתה רואה דג גדול אתה מיד קונה אותו לכבוד שבת, אבל גם בשבת עצמה ה"זכור" הוא קריאה לעשיה.

מובא במדרש שהמילה 'זכור' היא בת ארבעה אותיות, לרמז על כך שישנם ארבעה דברים שבהם זוכרים את השבת: "זכרהו בארבעה דברים, בדיבור, בקידוש, בטלול ובנפיש" (פסיקתא חדתא).

דיבור

מה הפירוש 'זכור' בדיבור? הגמרא אומרת "שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול" (שבת קיג, ב). דהיינו, בשבת יהודי לא צריך לדבר על עסקים או בכלל לעסוק בענייני חולין. למשל, לא לתכנן תוכניות לאיפה הוא ייסע אחרי שבת

וכיוצא-בזה, כידוע שדברים שמתכננים בשבת לא יוצא מהם כלום.

קידוש

יש מצוה לעשות קידוש בליל וביום שבת כחלק מהציווי "זכור את יום השבת", "זכרהו על היין" (פסחים קו, א).

בטלטול

אסור לטלטל שום חפץ מרשות אחת לרשות שניה או ברשות הרבים, אלא אם-כן יש עירוב במקום.

נפישה

נפישה פירושו לנוח. חלק ממצות 'עונג שבת' זוהי המנוחה. הכוונה פשוט לא להתאמץ, אפילו שעל פי הלכה זה לא אסור בשבת. למשל: אין איסור להזיז שולחן כבד בתוך הבית. אבל זה לא נחשב עונג שבת, כי זה לא מנוחה. כדי לקיים את "זכור" את יום השבת, מן הראוי שאדם לא יעשה את זה.

מה שהשחקנים בוחרים לעשות את זה נשאיר להם. מה שאנחנו יכולים ללמוד מכך זה שלא מספיק "שמור" את יום השבת, אלא צריך את ה"זכור": להדליק נרות, לעשות קידוש, לאכול ארוחת שבת עם המשפחה, ללבוש בגדי שבת וגם לנוח משימוש בסמארטפון וכו'. הקב"ה מתחנן: "זכור את יום השבת לקדשו".